

דברי הימים

ליקוטי דברי תורה על פרשת השבוע

נלקח מספר "שערי חיים" על פרשיות השבוע של מורינו הרה"צ שליט"א

פרשת נשא

גיליון 436

ברכת כהנים

נתחיל את דברינו בסיפור המרגש שהביא אחד משליחי חב"ד בארה"ב שמכהן כרב בית כנסת גדול ופעיל: באחד הימים, בשעת תפילות שחרית, הוא שם לב שאחד המתפללים (ניצול שואה) עוזב את בית הכנסת כל פעם לפני 'ברכת כהנים'. בימי חג בהם נושאים הכהנים את כפיהם. הדבר עורר את תשומת ליבו והוא החליט לברר את העניין עם אותו מתפלל. עלה בדעתו להזמין את אותו מתפלל לסעודת החג בביתו. וכך הוא עשה. בתחילת תפילה החג, הרב ניגש אליו והזמין אותו לסעודת החג שתיערך בביתו לאחר התפילה. אך גם הפעם, להפתעתו, קצת לפני ברכת כהנים - היהודי הנ"ל מקפל את טליתו ויוצא מבית הכנסת. הרב הרגיש תחושת החמצה וחשב שהלה עזב את בית הכנסת והלך לביתו. עם סיום כתפילה כשהרב יצא מבית הכנסת, הוא ראה לתדהמתו את אותו יהודי עומד וממתין בפנינת הרחוב. באותו רגע הוא הבין שמהוהו בטח מסתתר פה... הוא ניגש אליו וכרכו בברכת חג שמח, ושניהם צעדו יחד לבית הרב. לאחר שהם סעדו את ליבם, והלכבות נפתחו, העיז הרב ושאל הרב את אורחו: "מדוע אתה מקפיד תמיד לצאת מבית הכנסת לפני ברכת כהנים?". האורח החוויר. ניכר עליו שהגוף נתון בסערת רגשות. עברו כמה דקות, וכשהוא מעט נרגע הוא החל בסיפורו: "אספר לך משהו שלא סיפרתי לאף אחד", סיפור מצמרר:

"בזמן השואה, אותה מלחמה ארוכה, הייתי באושוויץ. חיינו 800 אנשים בצריף אחד. היינו ישנים 8 אנשים דחוסים על דרגש עץ משופע, בלי שירותים ומקלחת, קצבת האוכל היתה 300 גרם לחם יבש ליום, ולפעמים מרק מקליפות תפוזים. אחד האסירים בצריף היה יהודי מיוחד שהחזיק נפשית את כולנו. כולם קראו לו 'הרב של המחנה'. הוא אהב את כולנו ועודד אותנו. כמעט בכל יום הוא היה יושב ומקשיב לצרותם של האסירים וחיבק אותם מכל הלב.

ערב אחד, הרב נכנס לצריף ואמר: "בעוד שבועיים חג הפסח, אנחנו חייבים להגות את ליל הסדר. צריך להשיג מצה שמורה. שכל אחד יפתח את העיניים ואת הלב, ויחפש דרך להשיג מצה כשרה לקיים בה את המצווה". ניגש אליו אחד האסירים, שהיה משרת בניקיון וסדר בדירתו של נאצי ימ"ש, מפקד המחנה, והציע את עזרתו. הוא סיפר שבשעות הצהריים המפקד עולה לישון, ומאותה עת הוא יכול להשתמש בתנור שבמטבח בכדי לאפות מצות. הרב התרגש מאוד, ובקצרה הסביר ליהודי כיצד להכשיר את התנור ולאפות את המצות. המשרת פקד פחד-נורא מהרעיון המסוכן, אבל בסוף הסכים. בתוך כמה ימים הוא חזר בלילה לצריף כשהוא מחביא אצלו שתי מצות כשרות!

ערב פסח. אחרי מסדר ערב התיישבנו כולנו על הרצפה והתחלנו בעריכת הסדר. הרב קרא את ההגדה בעל פה, ואנחנו הצטרפנו אליו. לאחר מכן הרב חילק חתיכת קטנה של מצה לכול אחד מ-800 האסירים. בין כולנו היתה התעוררת בלתי נתפסת. 'מרוך' היה בשפע כל השנה... 'ארבע כוסות' של יין לא היו, אבל דמעות שתינו לרוב. אולם באותה הלילה זכינו לאכול מצה שמורה, כאן באושוויץ. לפתע דלת הצריף נפרצה והנאצים יימח שמם נכנסו פנימה, כשהם רואים 800 יהודים יושבים על הרצפה ביחד. תוך רגע כולנו קפצנו ונעמדנו לצד הדרגש. הנאצי הראשי הוציא אקדח, תפס את היהודי הראשון שליידו, הצמיד לו את האקדח לראש, וצעק: "מי ארגן את כל הכינים הזה? אם לא תגיד מיד - אני הורג אותך!". אך אותו יהודי סירב להסגיר את 'הרב', והנאצי המשיך לצעוק - "אני אהרוג את כולם, אחד-אחד, עד שאדע מי אחראי לזה!".

אותו רב נעמד באמצע השביל שבין הדרגשים, מול הנאצי, הוא קרע את חולצתו, חשף את ליבו, ופנה לנאצי: "הנה, זה הלב שלי, אני ארגנתי את הכול. אני אשם, הרוג אותי". הנאצי פסע לעברו כשהוא מכוון את אקדחו אל ליבו של הרב, ובשנייה לפני שהוא סוחט את הודק, הוא נעצר ומתחיל לחייך חיוך שטני. אנחנו כבר ידענו שמהוהו אכזרי יותר עומד לקרות, הנאצי פתח ואמר: "אני לא אהרוג אותך ככה סתם. מחור נאסוף את כל המחנה, נעמיד במה גדולה, ואת אסוף כולכם מה עשית, ורק אז אהרוג אותך!".

למחרת כך היה. אספו את כולם, הנאצי סיפר על "החטא" של הרב, והצמיד את אקדחו למצחו. בשניות האחרונות לחייו, הרים הרב את היד ובקש "זכות אחרונה", בקשה אחת לפני הוצאתו להורג, "בקשה? מה אתה רוצה? שואל הנאצי בלעג ארסי. "לחם? מרק או אולי חתיכת כשר...??". היהודי ענה בשלילה: "לא! איני רוצה לא מים ולא בשר ולא לחם או מרק. אני רוצה לתת משהו לאלפי האחים שלי כאן. אני אוהב אותם, אני כהן ואני רוצה לתת להם ברכת כהנים...". הרב הרים את שתי הידיים, מעמיד אותן בצורה המפורסמת, ומתחיל לברך ברכת כהנים: "יברכך ה'... וישמורך...". הרב השקט ששרר בין האסירים אפשר היה לחתוך בסכין. היה זה מחזה נורא ומחריד. אלפי יהודים עומדים מורכנים, מורידים את העיניים לארץ, וים של דמעות נשפך... זה היה בכי בלי קול. האדמה הספוגה בדם היתה עכשיו רטובה מדמעות מלווחות ורותחות.

"אחרי השחרור באושוויץ נסעתי לאמריקה, סיים היהודי את הסיפור המצמרר. "עזבתי את היהדות לגמרי, חיפשתי לברוח מהכל. רציתי להתבולל. אבל המחזה של אותה ברכת כהנים עמד מול עיניי, ופשוט לא יכולתי לעשות את זה... התחתנתי עם אישה יהודייה ונולדו לנו ילדים. רציתי לשלוח אותם למחנה בריית ספר לא יהודי, אבל הדמות של היהודי, הרב הכהן באושוויץ עמדה מול עיניי, ופשוט לא יכולתי לעשות את זה... שלחתי אותם לבית ספר יהודי". וסיים את דבריו בשאלה לשליח חב"ד ההמום: "כעת אתה מבין למה בברכת כהנים אני יוצא החוצה? אני לא רוצה לאבד את הזיכרון של אותה ברכת כהנים של אושוויץ". אני רוצה לא לשכוח אותה, שתישאר חרוטה בליבי לעולמי עד... אני לא רוצה להחליף אותה בשום ברכת כהנים אחרת".

"ברכת כהנים" המופיעה בפרשתנו הינה מתנה נשגבה שקיבלו הכהנים, לא פחות מאשר הינה ברכה נעלית עבורנו, הישראלים. מדוע קיבלו הכהנים מתנה זו בנוסף לכ"ו מתנות כהונה בהן זכו? תפקידם העיקרי של הכהנים הינו הפצת גלימוד התורה לשאר חלקי העם. מקור הדבר הינו פסוק מפורש בפרשה האחרונה בספר דברים: "וירוש משפטך ליעקב ותורתך לישראל". רק לאחר מכן מופיע תפקידם המשני: "ישמו קטורה באפר וכליל על מזבחך". המפורש ראו בכך קשר ברור לעובדה שדווקא צאצאיו של הארון הכהן הממונים על לימוד התורה בעם ישראל, הם הם המופקדים והממונים לברך את העם. התורה היא מקור השפע בעולמנו זה, ובעולמות העליונים הנסתרים מעינינו, העיסוק והלימוד בה - הם מקור הכח והיכולת לברך ולהשפיע טוב לזולתנו. זהו גם סוד כוח הברכות של גדולי ישראל המשנות את סדרי הטבע ודעות לברכה.

רבנו אלעזר אקרי (תלמיד הארי"ל) כתב בספר חרדים (פ"ד אות יח) שמצוה לברך כהן את ישראל שנאמר 'כה תברכו וגו' וישראל העומדים פנים כנגד פנים הכהנים בשתיקה ומכוונים לבם לקבל ברכתם כדבר ה', הם נמי בכלל המצוה. בזורה הקדוש נכתב בדבר חיובות הכהונה בברכות שהיא גדולה עד מאוד וז"ל: "ה' דף קמ"ה ע"א) "בשעה שברכה זו יוצאת מפיו של הכהן, אז אותם השישים אותיות של הארון הכהן הממונים על לימוד התורה בעם ישראל, הם הם המופקדים והממונים לברך את העם. התורה היא מקור השפע בעולמנו זה, ובעולמות העליונים הנסתרים מעינינו, העיסוק והלימוד בה - הם מקור הכח והיכולת לברך ולהשפיע טוב לזולתנו. זהו גם סוד כוח הברכות של גדולי ישראל המשנות את סדרי הטבע ודעות לברכה.

רבנו אלעזר אקרי (תלמיד הארי"ל) כתב בספר חרדים (פ"ד אות יח) שמצוה לברך כהן את ישראל שנאמר 'כה תברכו וגו' וישראל העומדים פנים כנגד פנים הכהנים בשתיקה ומכוונים לבם לקבל ברכתם כדבר ה', הם נמי בכלל המצוה. בזורה הקדוש נכתב בדבר חיובות הכהונה בברכות שהיא גדולה עד מאוד וז"ל: "ה' דף קמ"ה ע"א) "בשעה שברכה זו יוצאת מפיו של הכהן, אז אותם השישים אותיות של הארון הכהן הממונים על לימוד התורה בעם ישראל, הם הם המופקדים והממונים לברך את העם. התורה היא מקור השפע בעולמנו זה, ובעולמות העליונים הנסתרים מעינינו, העיסוק והלימוד בה - הם מקור הכח והיכולת לברך ולהשפיע טוב לזולתנו. זהו גם סוד כוח הברכות של גדולי ישראל המשנות את סדרי הטבע ודעות לברכה.

זמני שב"ק

7:25	מנחה וקבל"ש א'
7:33	פלא המנחה:
7:55	סופ"ז הדלה"נ למנין א':
9:01	הדלקת הנרות:
9:10	מנחה וקבלת שבת:
3:31	עלות השחר:
4:43	הנץ החמה:
8:00	דף היומי:
9:00	שחרית:
8:51 - 8:15	סופ"ז ק"ש:
6:00	מנחה מנין ראשון: ולאחריו אבות ובנים
9:20	מנחה וסעודה ג':
10:32	מוצאי שב"ק:
10:40	מוצאי שב"ק ר"ת:

זיכוי הרבים

רכשו לכם הזכות להפצת הגיליון "דברי חיים" להצלחה וישועה בכל העניינים או להנצחת קרוביכם

kehilasdivreichaim@gmail.com

נדבת

הדמסת הגיליון והפצתו נדבת ידידנו הר"ר מענדל טייטלבוים הי"ו לעי"נ אביו ר' יצחק דוד בן ר' נחמן אלימלך ז"ל וזוגתו מרת יטלא בת ר' אברהם ע"ה ת.נ.צ.ב.ה

נָשָׂא אֶת רֵאשִׁי בְנֵי גֵרְשׁוֹן גַּם הֵם לְבֵית אֲבוֹתָם לְמִשְׁפָּחוֹתָם:

המפרטים לקלקו בלשון "גם הם" שלכאורה מיותר הוא, דמה בא לרבות, ובאמת מבואר במדרש שהיה אפשר לחשוב שהטעם שמנין בני קהת [המבואר בסוף פרשת במדבר] הוא קודם למנין בני גרשון כיון שבני קהת חשובים ביותר, לכן אמר בני גרשון גם הם חשובים כבני קהת, והטעם שהקדים בני קהת כי הם נשאו את הארון ומשום כבוד התורה הקדים אותם, אבל באמת כל אחד העושה תפקיד רצון הבורא, חשוב ג"כ לפני הקב"ה בלי שום חילוק, וזה חיזוק והתעוררות למי שאינו בעל כשרון או מי שאין לו היכולת לעסוק בתורה כל כך, ועוסק בעניני עבודה או גמ"ח וצרכי ציבור כל זמן שכונתו לשמים וקובע עתים לתורה, ג"כ חשוב לפני הקב"ה.

הטעם שלא נשאו גרשון הבכור את הארון שמרמז על התורה, להורות שאף שבשאר כתרים שייך ירושה אבל בכתר תורה אין ירושה אלא ממי שמגיע בתורה זוכה לקנאו, ולכן בני קהת שלא היו הראשון בנחלה זכו לתורה על שהיו יגיעים בה.

גַּם הֵם לְמִשְׁפָּחוֹתָם לְבֵית אֲבוֹתָם:

כ' בספר זינה לעתים מי שחושב על היחוס שלו ואינו עושה בעצמו שיהיה דומה למעשי אבותיו, אין היחוס חשוב כלום ולא עוד אלא שלפעמים זה קיטרוג עכור, אבל אם "גם הם" ראויים אזי יש יחוס להיות "למשפחותם לבית אבותם".

כָּל הַבָּא לְצַבָּא:

יש שינוי לשון בין הלויים לבני ישראל, בתחילת פרשת במדבר כ' "כל היוצא לצבא" ואצל הלויים כ' "כל הבא לצבא", וכ' בספר נתיבות שלום להסביר כי יש שני מיני מלחמת היצר, יש מלחמה חיצונית ועל זה נלחמו בני ישראל ולכן כ' כל היוצא לצבא, ויש מלחמה פנימית ועל זה נלחמו הלויים שבט שדבקו בתורה בבחי' של מי לה' אלי, ולכן כ' כל הבא לצבא, ועי' בסוכה דף נ"ב. דרש רבי עירא ואיתימא רבי יהושע בן לוי שבעה שמות יש לו ליצה"ר, רע, ערל, טמא, שונא, מכשול, אבן, צפוני, ורמז לזה מה שאמר הכה"ג בקה"ק אחת למעלה ושבע למטה, שלמד זכות על בני ישראל שהיצה"ר שהוא למטה יש לו ז' כוחות והיצה"ט יש לו רק כח א' דהיינו אחת למעלה, וממילא קל ביותר להיכשל, ואח"כ בגמ' כ' אם פגע בך מנוול זה משכהו לבית המדרש, וכ' רש"י דהיינו היצה"ר, וקשה א"כ למה לא כתבו שיש לו ח' שמות דהיינו גם השם "מנוול", ומי' האלמו"ר מחמסטריווקה – יוֹטְלִים שְׁלִיט"א שהשבע שמות הם היצה"ר שיש לכא"א דכ' כי יצר לב האדם רע מנעוריו, אבל המנוול הוא היצה"ר הנמצא ברחוב שאפשר להימנע ממנו, ולכן "אם פגע בך" דהיינו שאינו המהות שלך אלא באופן של פגיעה, וזה מלחמה חיצונית, תילך לבית המדרש ששם לא נמצא מנוול ז', אלא היצה"ר הפנימי, וכח התורה יכול להתיש את היצה"ר.

והתולדו את זלמאתם אשר עשיו:

מצות וידוי שהוא יסוד התשובה נמצא בפרשת גזל הגר, ותמוה למה נכתב דוקא בפרשה זו, ומי' החילוקי ה"י"ס שבאמת כל חטא הוא גזל, שהקב"ה נתן חיים לאדם כדי שיעשה בהם רצון הבורא, והוא הנותן כח לעשות חיל, ובשעה שמורד בהקב"ה ומשתמש בכוחות שנתן לו הקב"ה לעבור רצון ה' הרי זו גזל מהקב"ה, וכמו שגזל הגר אין לו יורשים וממילא אי אפשר בהשבה, כמו כן להקב"ה לא שייך להשיב הזמן והכוחות שהשתמש בהן לעשות העבירה, לכן נתן הקב"ה מצות וידוי שיתבונן בו האדם ועי"ז יבוא לכפרתו.

וְלֹא יִשְׁמָאן אֶת מַזְלֵיהֶם וְגוֹי וַיִּשְׁלַחוּ מִן הַמַּזְלֵה כְּאֲשֶׁר דִּיבַר הוּא אֶל מֹשֶׁה:

לכאורה קשה להבין למה הוצרך התורה להגיד לנו שקיימו המצוה לשלוח מן המחנה, וכי בכל מצות התורה צריך לכתוב שבני ישראל קיימו את המצוה, ועוד יש להבין בהא דקיי"ל טמא מת יוצא ממחנה שכינה ובעל קרי ממחנה לוייה כמבואר בפרשתינו, וקשה איך חיו הלויים עם נשותיהם הלא בעל קרי אסור להיות במחנה לוייה, וכתב המגן חכמה חידוש שהלויים בהיותם במחנה לוייה פירשו מנשותיהם מהאי טעמא, ומדייק כן בפסוק וישלחו מן המחנה שעשו כן בפועל משום כאשר "דיבר" ה' אל משה, ובכל התורה כתיב כאשר "ציוה" ה' את משה, אמנם הם לקחו ק"ו מהא דמשה פירש מן האשה מכח מה שצריך לדבר עם השכינה כמבואר במס' שבת, ממילא הם עשו כאשר דיבר ה' אל משה כמו שמשה עשה כן עשו כל הלויים.

למה נסמכה פרשת סוטה לפרשת נזיר לומר לך שכל הרואה סוטה בקילקולה יזיר עצמו מן היין ולכן נכתבה פרשת נזיר לאחר פרשת סוטה, והקשו א"כ למה בסדר הש"ס נכתב מסכת נזיר קודם למסכת סוטה, ומי' האלמו"ר האמרי אמת מגור ז"ל שבאמת הסדר צריך להיות סור מרע קודם ואח"כ עשה טוב, לכן בתורה כתיב קודם פרשת סוטה להסיר מהרע ואח"כ ענין נזירות שהוא עשה טוב, אבל כשנתמעטו הדורות וראו חכמי ישראל שאם ימתנו על הסור מרע מעולם לא יבואו לעשות העשה טוב, לכן אמרו שיעשו טוב אפילו אם עדיין לא הסירו כל הרע, ומעט אור דוחה הרבה מן החושך, ולכן בתורה שבע"פ נכתב מסכת נזיר קודם למסכת סוטה, שיעסוק בעשה טוב אפילו אם עדיין הרע אצלו, וממילא ידחה בזה החושך ג"כ.

"אִישׁ אִישׁוֹ" כִּי תִשְׁלַח אֶשְׁתּוֹ:

י"ל שרצה להיות דוקא איש והשולט וזה גורם לדברים ל"ט, וגם הסמיכות לאי נתינת מתנות ג"כ סימן לאיש שיש לו עין ורע ולב רע, וזה גורם להשחתה.

הטעם שחזר התורה לפרש קרבן של כל נשיא ונשיא אף שאין בהם שום שינוי וחידוש, להורות שאצל הנשיאים לא עשו בשביל שהשני עשה, רק כל אחד עשה כאילו היה לו הענין בהתחדשות והוא הראשון שעושה, [ולכן רש"י פי' טעמי הקרבן בקרבן השני ולא בקרבן הראשון עיי"ש, כי בקרבן הראשון אין חידוש, אבל בקרבן השני כשמפרש טעמא מוכח שעשה כן בשביל הטעם שבו, וכן במדרש יש טעמים על כל נשיא ונשיא], ומזה יקחו בני ישראל לימוד שיש לעשות מצות ומעשים טובים מצד עצמו ולא בשביל שחבירו עושה, וגם שאין ענין של נתישן בתורה ומצות אלא בכל יום יהיה בעיניך כחדשים. בספורנו כ' דהטעם שהתורה רצתה עגלה אחת לשני הנשיאים להורות ענין האחדות שיעשו ביחד.

כֹּה תְּבָרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָמַר לָהֶם יְבָרְכֶךָ וְגוֹי:

התחיל בלשון רבים "כה תברכו" וסיים בלשון יחיד "יברכך", ושמעתי מהרה"צ מסקולען ז"ל שאין הברכה חל אלא במקום שיש שלום ואחור, ומהו השלום, כשא' מרגיש עין טוב כשחבירו יש לו ברכה והשפעות טובות, ובעוה"ר זה חולי גדול בין איזה אנשים רעים כשא' רואה חבירו מצליח ביותר, הוא מדבר עליו ורואה חסרונות תמיד אצלו, ובכל פעם כשרואהו הוא מרגיש ברע ויש לו עגמת נפש, איש כזה אין הברכה יכול לשרות עליו, ורק עיון טוב הוא יבורך, ולכן כתיב בלשון יחיד יברכך אם ירגיש כשחבירו יש לו ברכה הוא כמו שהברכה אצלו ממש, והכל אחד הוא, אזי הוא ראוי לקבלת ברכה.

יְבָרַךְ הוּא וְגוֹי:

לעבוד את השי"ת בכל דרכיך דעהו.

ובזה י"ל ענין הנשיאת פנים הבא ע"י אכילה בכזית עי' ברכות כ. דהיינו שהוא שמח בחלקו ומקבל רצון השי"ת עי"ז עושה שלום למעלה וכו"ל. וְנָסַס הַרְצֵי ר' נוּסַס שאדם שמח כשמקבל אפילו מעט מאדם חשוב, וכן השמח בחלקו הקב"ה ג"כ נושא פנים אם האדם עושה פעולה לכבודו אף שאינו כראוי וכנכון.

וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי וְאֶנִּי אֲבָרְכֶם:

השראת השכינה שייך במקום שהאדם מבטל העצמיות שלו, כי כל המתגאה אין אני והוא יכולין לדור, ולכך ושמו את שמי ע"י מה שהאדם יודע שהכל מיד ה', וע"י עבודת המידות שנותן מתנות כהונה, והכהנים מבטלים מידת הגבורה שלהם לברך את עם ישראל באהבה, ועי"ז ואני אברכם.

הטעם שאין מברכין בחו"ל ברכת כהנים עי' זלמ"א משום דטורדין על מחייתן ואינם בשמחה, כמו שביארנו בשנים קדמוניות ענין שמח בחלקו, וכובש יצרו, ועבודה זו אפשר להשיג דוקא בא"י אשר עיני ה"א בה ולא בחו"ל גזרו טומאה על ארץ העמים, ולכן אנחנו בבחי' אנוסים ומתברכים ע"י א"י דרך ארצם.

כֹּה תִּבְרְכוּ בָּזוֹת כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב:

י"ל דבית יעקב רמז לבתי כנסיות ובתי מדרשות כמבואר במגילה כ"ט ה' אהבתי מעון ביצתך וגו', ויעקב רמז על קדושה שלא במקומו, והקב"ה רצה שבנ"י יקיימו התורה בכל מקום שהם כה תאמר לבית יעקב, ולכן יש כח בברכת כהנים אפילו בגלות, הנה מיטתו שלשלה קאי על ביהמ"ק וי"ל רמז על החורבן ג"כ שנגרם ע"י ששלמה נשאר במיטתו ביום חינוך המקדש, שזה גרם שגבריא"ל נעת קנה בים כמבואר בחז"ל. וא"ה מועיל ששם גיבורים כח ברכת כהנים ברכה שלי תנאי.

ברכת כהנים כ' הַזְעַה־טו ט"ו תיבות כנגד ט"ו שנה שיעקב ראה את אברהם והיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי צאצאינו עי' ב"מ פ"ה ג' דורות רואין זא"ו התורה מחזרת על אכסניא שלה. ולכך אומרים אח"כ ברכת כהנים, בארץ צבי כ' שזה הפרשה היחידי בכתב שאתה רשאי לאמרו בע"פ אמור להם ענין המסורה, יברך ה' כ' החת"ס אחר תיבה אחת מזכירים שם השם יותר משאר דברים שבנ"י מזכירים לאחר שני תיבות וקרבתו וגו'. כח ברכת כהנים הוא חלק התורה שבו זכות התורה מתברך הכתובה על ידי משה עבדך וכו'.

יֵאָר הוּא פְּנֵי אֱלֹהֵי וַיִּזְדַּבֵּר:

כַּסְי"פ פ' פנים שוחקות פנים צוהבות [עי' סנהדרין ק"ה] שהוא לשון רוגז עי' רש"י שם] וישא ה' פניו יכבוש כעסו ויש להבין כעס מאן דכר שמיה, והנה עי' סוטה מ"ג ג' חיונות הן חן המקום על יושביה חן האשה על בעלה חן מקח על מקחו, וברש"י שם אע"פ שהוא כעורה לאחריה, וכן מציינו ברכות ז. וחנותי את אחון אע"פ שאינו הגון עי' מגילה י"ג אסתר ירקרקת היתה אבל מצאה חן, ובסנהדרין ק"ח. ובב"ר כ"ח מבואר דנח לא היה כדאי אלא שמצא חן, ובפסיקתא ד"כ כ"כ עה"פ בחודש השלישי, וזה הכונה שאפילו אם יש פנים צוהבות אעפ"כ הקב"ה כובש כעסו, חביבות כלל ישראל.

ברכך בממון וישמרך מן המזיקין [חז"ל הובא ברש"י]. לכאורה מקודם יש לעשות השמירה מן המזיקין ואח"כ יכול להכניס ממון בביתו וכן הוא דרך העולם, אמנם כונת הברכה הוא שהממון בעצמו לא יהיה המזיק כמש"כ וישמן ישורון ויבעט, לפעמים ע"י ריבוי העושה שוכחים מי הנותן, וזה מזיק לאדם שנעשה עושר שמור לבעליו לרעתו ח"ו ומנכין לו משכרו בעוה"ז, לכן צריכים ברכה מיוחדת שממונו לא יזיק לו בשכרו בעוה"ב.

כְּזוּעַ או"ח סימן קכ"ה "אין הכהנים רשאים לעלות בסנדליהן לדוכן", והטעם שמא תפסק לו רצועה וירצה לקשרה בעוד שחבריו הכהנים מברכים ויצא עליו לעז שהוא פסול לכהונה, והללוץ הציא הטעם מפני הקדושה שנאמר: אל תקרב הלום של נעליך מעל רגליך כי המקום אשר עומד עליו אדמת קודש הוא, "הלם" בגימטריא "כהן", וכיון שיש השראת השכינה בשעת נשיאת כפים, כמו שנאמר ושמו את שמי על בני ישראל, ממילא יש חיוב של נעליך.

יְבָרַךְ הוּא וְיִשְׁמְרֶךָ:

אֵיחָא זְמַרְטָא וישמרך מן המזיקים, וישם לך שלום פירוש שלום בצאתך ובביאתך [מדרש רבה] יש לבאר הענין דהנה יש עולם שנה ונפש, וכל אחת מהם יש להם במיוחד מקום מקודש כגון בית המקדש, וזמן מקודש כגון שבת קודש או מקראי קודש דהיינו החגים, ונפש מקודש כגון כהנים וצדיקים, והיה יכול לחשוב שרק באותם מצבים יש קדושה אבל מי שאינו נמצא במקום קדוש או שאינו צדיק או בזמן קדוש אין צורך לקדושה, ויש סכנה למחשבה זו, כי זה יכול להביא לידי יאוש ח"ו, לכן הוצרך משה בשעת חינוך הבית, וביום כלות להקים את המשכן להגיד לבני ישראל שצריכים שמירה מן המזיקין שלא יחשבו שרק במקום המקודש יש קדושה ובשאר מקומות לא, אלא כה תברכו, פירושו כה בכל מצב שהוא זה בבואו אל הקודש ובצאתו, וכן הוא ענין אמירת יושב בסתר מוצש"ק שבבוא ימי החול לא יחשוב שאין קדושה, כי שבת מקור הברכה, וכן אמירת תהילים מועיל להעלות האיש למצב גבוה חשבתי דרכי וכל הנסיונות ואשיבה רגלי אל עדותיך שע"י אמירת שירות ותשבחות מועיל על הזמנים הקטנים, להזהיר גדולים על הקטנים כמזכירנו זנועס אלימלך.

כֹּה תִּבְרְכוּ:

כה תברכו בזכות אברהם שנאמר ביה כה יהיה זרעך, וכן מציינו זמלק"ש שבקבלת התורה שצר קלסתר פניו של אברהם למשה, כי אברהם הראה דרך של בכל דרכך דעהו דע"י עניני גשמיות אפשר ג"כ לעבוד את השי"ת ע"י הכנסת אורחים וכדומה, ולכן בזה השיב הטענה של המלאכים שהם לא רצו לגשם את התורה, אסבל באמת שאפשר לקיים את התורה בעוה"ז, והיה"ק מהר"ל מצעלזא ז"ל שמר שלכן אומרם בליל שבת מלאכי השרת מלאכי השלום, כי בתחילה עשו שרות להקב"ה ולא רצו לגשם את התורה אבל כשראו איך מקיימים את התורה גם באכילה ושתיה ועונש שבת עי"ז נעשה שלום, וזה הברכות הם בזכות אברהם כנ"ל.

וי"ל דזה ענין ימי התשלומין אחר שבועות שהם דוקא בימי מלאכה להורות שגם ע"י מלאכה ומו"מ באמונה אפשר

לע"נ

הרה"ח ר' דוד אליהו בן הרה"ח ר' יוסף חיים גרינוואלד זצ"ל

לע"נ

הרה"ח ר' בנימין בייניש בן הרה"ח ר' ישראל וזנבונים זצ"ל

מתוך דברי מורינו הרב שליט"א ביו"ט של שבועות תשפ"ב בית מדרשינו

התורה שבכתב וצירופי אותיות התורה, אמנם הקב"ה בחר בתורה שנתן למשה לדרוש עבור ישראל, פירוש שבחר בתורה שבע"פ, וע"י המידות שהתורה נדרשת ע"י הנביאים וחכמי דור ודור, ואפילו בזמן שפסקה הנבואה כתב הרמב"ן בב"ב דף י"ב שחכמי ישראל יש להם כח הנבואה דהיינו הסיעתא דשמיא להגיד מה שצריכים להגיד.

ובזה יובן מה שאומרים בסוף הברכה ובנביאי האמת דהיינו הנביאים שאומרים דבר ה', ואח"כ וצדק דקאי על כחכמי הדור שבכל דור ודור אחר הנבואה המוסרים לנו המסורת ותורה שבע"פ כמש"כ פרשת דברים בהתמנות השופטים ושפטתם צדק, ועי' בערבי נחל פרשת שופטים עה"פ כי יפלא וגו' איך מילת צדק קאי על תורה שבע"פ.

ולזה אמר הקב"ה למשה הנה אנכי בא אליך בעב הענן שיבא זמן שיהי עב הענן, וכמש"כ רש"י דקאי על החושך ענן וערפל שהיה במעמד הר סיני והוא רמז לזמן הגליות, זמני ירידה ונסיונות קשות, אבל האמונה בדברי חכמי ישראל בכל דור ודור והוא כוחו של משה זה ישאר לעולם.

עה"פ לא תסור מכל אשר יורוך ימין ושמאל, כתב הרמב"ן כי על דעת שלהם הוא נותן לנו התורה אפילו יהיה בעיניך כמחליף הימין בשמאל וכל שכן שיש לך לחשוב שהם אומרים על ימין שהוא ימין כי רוח השם על משרת מקדשי ולא יעזוב חסידי לעולם נשמרו מן הטעות ומן המכשול וכתב על זה החזון איש זצ"ל באגרות ח"א מכתב ל"ג "השגחתו יתברך בכל דור ודור על היחידים ששתלן בכל דור להורות חוקיו ומשפטיו לישראל כשהן מעמיקים בהלכה הם בשעה זו כמלאכים ורוח ממרום שורה עליהן מתגלה ברוח הקודש לחכמים המוסרים נפשם", ולכן יש להזהיר אחינו בני ישראל יש לנו גדולי עולם המזהירים אותנו על כלים וכלים שונים שאסור להשתמש בהן כידוע, ויש מאלו שאומרים מאי אהני להו רבנן [סנהדרין צ"ט]. והם אפיקורסים שחשובים שגדולי ישראל אינם חכמים להבין מצב הדור וקל להם לאסור הכל וכו' עפ"ל, יש לדעת כי רוח נבואה שורה בהם וכן הוא רצון השם יתברך, להתנהג בקדושה ובטהרה, כי לגדל דור הראוי לקבל פני משיח צדקינו בב"א.

בפרשת קבלת התורה כ' ויאמר ה' אל משה הנה בא אליך בעב הענן בעבור ישמע העם בדברי עמך וגם כך יאמינו לעולם, ופרש"י גם בנביאים הבאים אחריו, ויש להבין השייכות בין האמונה במשה להתגלות בעב הענן.

ונראה לפרשת הדברים בהקדם דברי מן החת"ס זי"ע בתורת משה פרשת אמור ובתוספת ביאור של נכדו השבט סופר בשו"ת סימן ט"ז], שלכאורה יש להבין מה שאנו אומרים בתפילות ובקידוש ביום השבועות זמן מתן תורתנו, דהיה לנו לומר יום הביכורים כמש"כ בתורה פרשת אמור, וכל ענין נתינת התורה בשבועות לא נזכר בכלל בתורה שבכתב, ורק בתורה שבע"פ, ועוד שלפעמים בזמן שקידשו ע"פ הראיה וחודש ניסן וגם אייר היו לפעמים מלאים, ואז היה יכול להיות ששבועות חל בה' בסיון, מ"מ עדיין מקרי זמן מתן תורתנו בפרש שאז אמרו ישראל נעשה והנשמע כמבואר ברש"י סוף פרשת משפטים.

והנה יש אומרים [עי' בתשו' הריב"ש סימן צ"ו] שבזמן המקדש אכן אמרו יום הביכורים ולא אמרו זמן תורתנו דשמא יחול בה' בסיון, אמנם הצ"ח בפסחים דף ס"ח: דחה זה דמצינו בגמ' הכל מודים בעצרת בעינין נמי לכם מ"ט יום שניתנה לישראל וזה היה עוד בזמן שהיו מקדשין ע"פ הראיה.

ולכן כתב החת"ס שעיקר הטעם שאומרים זמן תורתנו הוא כדי להוציא מליבן של הצדוקים שאמרו מחרת השבת הכונה ליום הראשון של שבוע וא"כ לפעמים אינו זמן מתן תורתנו לכן אנו אומרים דוקא זמן מתן תורתנו, ונקרא זמן מתן שהתורה ניתנה לנו בע"פ במתנה כדי לדרוש במידות שהתורה נדרשת בהן.

ובזה יובן נוסח הברכה בהפטרה "הבוחר בתורה במשה עבדו ובישראל עמו ובנביאי האמת וצדק", שיש להבין דבשלמא הבוחר במשה הפירוש שבחר במשה מכל הנביאים, ובישראל מכל האומות, ובנביאים שייך לבחור נביא אמת מנביאי שקר, אמנם יש להבין מהו הבוחר בתורה, לגבי מה שייך לבחור בתורה, אמנם נראה שבשעה שעלה משה למרום והמלאכים אמרו מה לילוד אשה בינינו ורצו לשרפו ואמר תנה הודך על השמים כמבואר בשבת פ"ח, אותה התורה שרצו המלאכים היה

מיטב ברכותינו ואיחולנו נשגור בזאת מעומקא דליבא אל האי גברא יקירא וחיביא, מעוטר בכל מידה כנונה, כביר המעש בפעולותיו המרובות למען הכלל והפרט, ובפרט למען בית מדרשנו, רודף צדקה וחסד, פותח ביתו לאכסניה של תורה, טוב ומיטיב לכל, מלא במדע בתורה בחכמה ובינה, איש חמודות יקר שבערכין, כבוד ידידנו הדגול

ר' מרדכי בנציון נאה הי"ו

לרגל השמחה השרויה במעונו בלידת נכדו לחתנו ר' חיים פולק הי"ו בשעט"מ ובמזל"ט יהי"ו מן קדם אבוהון די בשמיא שיזכו לראות רב נחת דקדושה מכל יוצ"ח, בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות לשמה מתוך חדווה והרחבת הדעת ומתוך בריות גופא ונהורא מעליא לטובה ולברכה, אכ"ר

לע"נ

הרה"ח ר' פינחס בן הרה"ח ר' בנימין בינוש וזנביוס זצ"ל

אשר הלך לעולמו לאחר שהזדנך ביסורים קשים וקבלם באהבה בשב"ק פ"ר שמיני לסדר 'בקרובי אקדש' - כוניסן תשע"ז

